

7e jaargang nr. **1**

Tijdschrift van de

Stichting voor
Toepassing van de
Individual
Psychologie

mensenkennis
opvoeding
persoonlijke groei

AKTIVITEITEN:

Zaterdag 11 april 1987:

Onder de titel: GEMEENSCHAPSGEVOEL, hoe zit het ermee? zal Wil van Vuuren een middag begeleiden in DE KOSMOS, Prins Hendrikkade 142 te Amsterdam.

Wil gaat deze middag met de deelnemers kijken naar verantwoordelijkheid, respect en creativiteit. Als hulpmiddelen zal gebruik gemaakt worden van muziek, beweging en evt. tekenen/schilderen.

De deelnemers wordt verzocht makkelijk zittende kleding te dragen.

Zaterdag 18 april 1987:

Voor de mensen die Amsterdam wat ver en 11 april wat vroeg vinden, wordt dezelfde middag in Rotterdam georganiseerd. En wel in TARA, Westersingel 32a.

Beide zalen liggen op loopafstand van de C.S. De kosten bedragen f 12,50 per persoon per middag en u wordt verzocht zich even op te geven.

Zondag 12 - donderdag 16 juli 1987:

Sociaal therapie met Toni en Theo Schoemaker. (Er zijn nog enkele plaatsen vrij. Bel het secretariaat.)

MENSENKENNIS, OPVOEDING, PERSOONLIJKE GROEI is een tijdschrift dat wordt uitgegeven door de S.T.I.P. (Stichting voor Toepassing van de Individualpsychologie).

Het is bestemd voor iedereen die belangstelling heeft voor de leer en de toepassing van de INDIVIDUALPSYCHOLOGIE van Alfred Adler e.a. Het blad wordt toegezonden aan degenen, die d.m.v. een jaarlijkse bijdrage van minimaal f 25,- het werk van de S.T.I.P. mogelijk maken en voorts aan allen die daaom verzoeken. Losse nummers kosten f 5,- incl. porto. Het blad verschijnt 4x per jaar.

ADRESSEN:

Het S.T.I.P. bestuur bestaat uit:

voorzitter : Adrie v.d. Horst te Westervoort
2e voorzitter : Theo Schoenaker te ZünTERSbach
sekretaresse : Wil van Vuuren te Rotterdam
2e sekretaresse: Solveig van Adel te Heemstede
penningmeester : Wil den Dulk te Bodegraven
2e penn.meester: Hans den Dulk te Bodegraven

Voor alle informatie:

SEKRETARIAAT: Jean Sibeliusstraat 39, 3069 MJ ROTTERDAM.
tel. 010 - 456 33 82.

Doorgeven adreswijzigingen/alle betalingen:

PENNINGMEESTER: Oranjelaan 61, 2411 VX BODEGRAVEN
giro 3101100 t.n.v. S.T.I.P. te Bodegraven.
tel. 01726 - 17343.

Boekenverkoop:

Marian Leben, Sternstraat 16, 3582 TC UTRECHT.
tel. 030 - 51 41 03.

Dit tijdschrift werd samengesteld en uitgetypt door:
Wil van Vuuren.

7e Jaargang nr. 1/ 1e kwartaal 1987.

In dit tijdschrift treft u een acceptgiro kaart aan, waarmee het mogelijk is uw jaarlijkse bijdrage over te maken.

In een brief die u vorig jaar van ons heeft ontvangen hebben wij u hiervan reeds op de hoogte gebracht. Als u nu dus dit tijdschrift leest, komt dat dus, omdat u te kennen heeft gegeven op dit tijdschrift prijs te stellen. En daar zijn we heel blij mee. Anders zouden we er niet aan begonnen zijn!!

DAAROM VERZOEKEN WIJ U, ZO SPOEDIG MOGELIJK UW BIJDRAGE D.M.V. DE ACCEPTGIRO OVER TE MAKEN.

De minimum bijdrage is nog steeds f 25,- per jaar.

DOELSTELLING S.T.I.P.:

- Bekendmaking en verspreiding van de principes van de Individualpsychologie van Alfred Adler.
- Bevordering van de toepassing van deze principes in opvoeding, zelfopvoeding, onderwijs en bedrijfsleven.
- Hulp bieden bij de praktische toepassing van de Individualpsychologie.

het ging.

Ann kon de wonderbaarlijke verandering van Jill haast niet geloven. Jill speelde elke dag alleen en met andere kinderen. Ze kon haar beurt afwachten en had een paar vaste vriendinnen. Haar spraak en taalgebruik waren ook enorm verbeterd. Ik was eerlijk gezegd ook verbaasd over over de veranderingen in Jill.

Ik voelde me gevlaid dat Jill soms naar me vroeg.

Jill kwam echt met plezier naar mij toe.

Conclusie:

Dit artikel geeft aan, hoe de ideeën van Alfred Adler gebruikt kunnen worden bij ouder/kind therapie. Het geeft ouders en therapeuten een praktische handleiding om ontmoedigde kinderen te bemoedigen.

- - - - -

Dit artikel werd gekozen, omdat het zo geweldig aansluit bij de voorbeelden, die Prof. Raymond Corsini ons gaf op 29 november j.l. in Amsterdam. Voor wie deze dag gemist heeft, bevelen wij nogmaals zijn (zeer praktische boek) PRAKTISCH OUDERSCHAP van harte aan.

We weten best, dat het voor velen van u "gesneden koek" is, alhoewel..... in de praktijk valt het toch vaak weer tegen. En als ik naar mezelf kijk, kan ik dan alleen maar zeggen: "O ja, natuurlijk". En dat bemoedigd me dan weer, om óf vol te houden, óf de scherven bij elkaar te vege en het opnieuw te gaan doen.

Ik hoop dat het voor velen van u weer eens een steuntje in de (opvoedings) rug mocht zijn.

Wil van Vuuren.

Inhoud:

Inhoud.....	pag. 3
Beste mensen,.....	pag. 4
Een autistisch kind in een I.P. school.....	pag. 6
Nieuwe boeken en brochure's.....	pag.10
Het ICASSI.....	pag.11
Wie Helpt, helpt helpt.....	pag.11
U kunt de S.T.I.P. om advies vragen.....	pag.12
Wanneer en hoe dienen ouders aandacht aan hun kinderen te geven.....	pag.13
Slotopmerking.....	pag.22

Beste mensen,

Voor u ligt -zoals beloofd- het eerste tijdschrift in dit nieuwe jaar. U ziet, dat het een heel nieuw uiterlijk heeft gekregen. Dat heeft verschillende oorzaken: 1e Adrie v.d. Horst, die tot nog toe trouw het tijdschrift voor ons heeft verzorgd (Adrie, bedankt vooral je tijd en energie!) is daarmee opgehouden. Dat bracht tevens een verandering van drukker met zich mee.

2e Het bestuur is gewijzigd. Het Bestuur, zoals dat er nu uitziet, had een ander idee over het tijdschrift en samen met een goede vriend van (één) van ons, hebben we naar een andere vorm gezocht.

3e Op veler verzoek zijn we weer terug op het "oude" formaat".

4e We dachten: opnieuw beginnen, o.k. dan ook met een nieuw gezicht.

Zie hier dus het resultaat. Wij hopen dat u er tevreden mee zult zijn. Dat zouden we graag van u horen!!

Het bestuur heeft lang gesproken en nagedacht over "hoe het nu moet met de STIP". Want eenvoudig ligt het niet. Het ontbreekt ons aan kader om goede lezingen, trainingen e.d. te geven en kennelijk ook aan enthousiaste mensen, om deze bij te wonen.

Bij ons rees dan ook de vraag: "waar doen we het dan eigenlijk voor?"

Nou ja, dan ga je de balans opmaken. De afgelopen twee jaar hebben zich binnen het bestuur erg veel privé moeilijkheden voorgedaan. Daardoor liep het allemaal niet even lekker. Maar toch kwam er een nieuw boek uit: PRAKTISCH OUDERSCHAP van R. Corsini. En dat dat boek in een enorme behoefte voorziet, blijkt wel uit de verkoopcijfers. In vier maanden tijd zijn er 1300 expl. verkocht. Er werden twee grote artikelen aan gewijd in de dagbladen. Eén -pagina groot- in "Het Nieuwsblad van het Noorden" en één in De Telegraaf (voor wie belangstelling heeft, het sekretariaat bellen).

dat Jill geen noemenswaardige woede uitbarstingen had gehad. De moeder dacht dat Jill gelukkiger was, dan ze lange tijd geweest was. Jill had zelfs langer dan een kwartier gespeeld terwijl de moeder de was deed. Toen vroeg ik aan Jill, wat ze ervan vond. Ik vroeg haar of ze het nu beter naar haar zijn had met haar moeder. Uit haar reactie bleek, dat er vorderingen gemaakt waren. Ik vroeg toen aan de moeder of er iets was in het "Wanneer en Hoe" schema, dat ze moeilijk vond. Ann zei, dat aktieve aandacht nog niet geheel duidelijk was. In plaats van nogmaals uitleggen besloot ik tot het geven van een aanschouwelijk voorbeeld. Ik lokte Jill eerst naar me toe met de "monsterbus". Toen ging ik op handen en knieën zitten en speelde voor paard. Ik vroeg Jill om op te stijgen voor een ritje. Ik veranderde mijn stem en speelde een bedroefd paard, die zat te springen om een ruiten. Na enige tijd het "paard" te hebben bekeken klom Jill op m'n rug. We begonnen eerst langzaam en gingen steeds sneller. Ik liep mijn kantoor uit. Na enige tijd had ik haar vertrouwen gewonnen. Ik galoppeerde door de gang, hinnikend als een paard. Ik moet toegeven, dat het een wat ongewoon ritje was, dat vonden mijn collega's op de universiteit ook, maar Ann begreep nu, wat aktieve aandacht was.

Na het ritje keerden Jill en ik terug naar m'n kantoor. Ann zei dat het "Wanneer en Hoe" schema nu makkelijker door haar toegepast kon worden.

Wij besloten, dat verdere gesprekken niet meer nodig waren, maar dat we om de vier à vijf weken de stand van zaken met elkaar zouden door spreken.

Ik stelde haar ook voor om deel te nemen aan een van de vele oudergespreksgroepen. Ze was daar erg enthousiast over.

Vervolg-gesprekken:

Gedurende twee maanden kwamen Jill en Ann om de twee weken langs en toen om de maand om te vertellen hoe

"GOED GEDAAN JOHN". Dan leren kinderen om voor waar-deringen evaluatie buiten hun eigen persoon te kijken.

Ik geloof dat een lovende opmerking zo nu en dan geen kwaad kan, een klopje op de schouder voelt goed aan en geeft ook wat externe waardering voor de prestatie. Menige ouder zal moeten leren om hun verbaal commentaar uit te breiden met bemoedigende opmerkingen als zij hun kinderen zelfstandig willen laten functioneren.

De derde stap naar positieve aandacht had betrekking op de regels die Ann aan Jill stelde.

Ik legde uit, hoe natuurlijke en logische gevolgen een democratische manier zouden kunnen bieden om een gezin in het gareel te houden. Ann begreep, dat door Jill te confronteren met de gevolgen van haar gedrag, ze haar zouden helpen om meer verantwoordelijkheid aan te kunnen.

Ann had wel oren naar het gebruik van natuurlijke- en logische gevolgen, omdat zij een hekel had aan straffen en ze vond de "laat-maar-waaien" manier onbevredigend.

Tot slot van het 2e gesprek waarschuwde ik Ann onder vier ogen, dat Jill misschien last zou kunnen krijgen van woede uitbarstingen, omdat ze anders benaderd zou worden. In dat geval zou ze haar huis en inventaris misschien beter stormvast kunnen zetten. Ik zei, dat ze Jill een tijdje niet mee naar buiten zou moeten nemen, maar met een oppas thuis laten. Dat gaf haar de kans zo consequent mogelijk te blijven.

Tenslotte stelde ik voor, dat ze uit Kinderen dagen ons uit de volgende hoofdstukken zou lezen: "Natuurlijke- en logische gevolgen", "Wederzijds respect" en "Samen plezier hebben".

Het 3e gesprek:

Voor het 3e gesprek kwamen Ann en Jill hand in hand mijn kamer binnen, allebei glimlachten ze. Ann vertelde, dat ze de afgelopen week druk in de weer geweest was met Jill met het "Wanneer en Hoe" schema. Als ze boodschappen moest doen, dan paste een vriendin op Jill. Ann vertelde

Prof. Corsini himself was op 28 en 29 november 1986 onze gast en samen met de N.W.I.P. hebben we een (demonstratie)dag rondom dit boek georganiseerd.

De opkomst was mager. Maar er waren wel nieuwe gezichten. O.a. ook uit België.

Martine Michielsens hield in september een lezing in TARA te Rotterdam. Ook hier was de opkomst niet geweldig maar de sfeer en de lezing voortreffelijk.

En toen het verzoek van een aantal mensen voor een week sociaal therapie. Liefst met Theo en Toni Schoenaker. Hij is verwezenlijkt. De deelnemers zijn inmiddels op de hoogte gesteld. Er kunnen er eventueel nog een paar bij.

Dat was de terugblik. Niet gering toch, meenden wij. Jammer, om dat allemaal zomaar "in de prullebak te gooien."

De vooruitblik. Een groot vraagteken?! Ja, behalve... het ICASSI. En, lieve mensen, dat werd de doorslag om tóch nog even vol te houden. Want is het niet fantastisch dat in het 50e sterfjaar van Alfred Adler de 20e ICASSI in Nederland plaatsvindt. Kunnen we dat niet met elkaar wat aan doen, wat van maken? Dat moet toch kunnen! Er zijn in Nederland zeker 10.000 exemplaren van Kinderen dagen ons uit verkocht. Dan zwijgen we nog over alle andere werken. Waar zitten al die mensen? Zou het mogelijk zijn, ze (opnieuw) op de been te krijgen? Laat het ICASSI een succes worden. We kunnen er allemaal ons steentje aan bijdragen. Voor ons weegt het zwaar genoeg, er in elk geval nog een jaar "keihard" tegenaan te gaan.

Mogen we op uw gemeenschapsgevoel rekenen?

Het bestuur.

Een autistisch kind in een I.P. school

Een waar gebeurde situatie
ons ter beschikking gesteld
door Ger van Eldert.

Wim is autistisch. Hij is nu 10 jaar en tot voor ongeveer twee jaar bezocht hij, sinds zijn kleuterleeftijd, achtereenvolgens twee scholen voor speciaal onderwijs.

Autisme komt voor bij 4 op de 10.000 mensen. Het is een syndroom dat voor het eerst in 1943 werd beschreven en wel vanuit de volwassen psychiatrie. Autisme komt voor bij alle vormen van intelligentie; 50% daarvan is ernstig zwakzinnig.

Waarschijnlijk moet de oorzaak van autisme worden gezocht in een organische stoornis. Autisme wordt beschreven als een groep van verschijnselen,

- waarbij een diepe taalstoornis aanwezig is,
- waarbij de contactstoornissen niet een kwestie zijn van zich terugtrekken, maar van onmacht, omdat het instrument om contacten te leggen ontbreekt,
- waarbij men wel een organische stoornis aanneemt,
- waarbij het autisme primair wordt gezien als een cognitieve stoornis.

Vanaf zijn geboorte was Wim "anders": gefascineerd door lichten, fladderbewegingen, geen of afwerende reactie op moeder, hij verstijfde wanneer hij uit de wieg werd getild, lachte veel - ook in reactie op voorwerpen en licht, had veel slaap nodig (met 12 maanden overdag 4 uur), reageerde niet op sommige harde geluiden. Hij begon al vroeg met het zeggen van woordjes, maar deze ontwikkeling zette niet door. Hij was gefascineerd door spiegels, stond daar urenlang voor en hield onverstaanbare monologen. Hij nam ook spiegels mee naar bed. Hij speelde veel alleen en rustig: lego en puzzelen.

Toen hij 2½ jaar was is hij - en in de daarop volgende jaren - verscheidene keren specialistisch onderzocht.

SCHEMA VAN ACTIEVE / PASSIEVE AANDACHT

Passief:

- 1) Voorlezen
- 2) T.v. kijken
- 3) Plaatjes draaien

Actief:

- 1) Spelen met creatief speelgoed
- 2) Verstoppertje met knuffelen
- 3) Paardje rijden op papa of mama.

De tweede stap naar positieve aandacht ging over hoe de moeder Jill AANSPRAK.

Ik adviseerde om met haar opmerkingen meer aandacht te besteden aan het proces van de handelingen van Jill dan aan het bereikte eindresultaat.

Bemoedigende opmerkingen zoals "Je kunt het best" of "Ik denk dat het je lukt", kunnen kinderen helpen bij het zelfstandig werken en vergroten hun zelfvertrouwen. Aandacht besteden aan het proces is van groot belang, zelfs als het kind klaar is met b.v. het maken van een tekening. Als het kind een tekening die het gemaakt heeft aan een ouder laat zien, kan die ouder het kind bemoedigen door te zeggen: "Je scheen plezier te hebben in die leuke felle kleuren". Zulke opmerkingen zullen het kind stimuleren terug te denken aan het proces, dat tot het eindproduct leidde (b.v. ik moest kleurtjes schoonmaken om ze zo mooi fel te krijgen en het heeft m'n tekening echt opgefleurd.)

De opmerkingen van de ouder worden dan een katalisator voor de eigen evaluatie van het kind en geven zelfvertrouwen, waarbij het kind in toenemende mate een intern waarde systeem ontwikkelt.

PRIJZENDE opmerkingen die zich op het eindproduct concentreren, zorgen ervoor dat het kind een extern waarde systeem ontwikkelt. B.v. het kind heeft een tekening af en laat het aan de ouder zien, die als volgt reageert:

Jill verstond me, maar geloofde mij waarschijnlijk niet. Mijn ervaring is, dat voor volwassenen én kinderen geldt: "Eerst zien en dan geloven".

Ann zei dat ze dacht te begrijpen, wanneer ze aandacht moest geven en bereid was dit met Jill te proberen. Ik wees nogmaals op mijn "Wanneer en Hoe" diagram en ween naar de Hoe kant van het schema en zei, dat er drie stappen zijn naar positieve aandacht. Deze drie stappen zouden het gedrag van Jill bijsturen in de richting van: respekt, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

De eerste stap naar positieve aandacht was het scheppen van een actieve ouder/kind relatie. Ik definieerde passieve aandacht als activiteiten die weinig inbreng van het kind vroegen, b.v. een verhaaltje voorlezen. Actieve aandacht zijn activiteiten die nodig zijn voor ik - jou relaties, waarbij beide partijen op voet van gelijkwaardigheid hun eigen inbreng hebben, b.v. met creatief speelgoed spelen.

Wanneer men kinderen duidelijk kan maken, hoe men het waardeert dat ze in staat zijn tot actieve en positieve betrokkenheid, dan helpt men ze om anderen en zichzelf te respekteren.

Ik wees toen op een ander aspekt van actieve aandacht die de nadruk legt op lichamelijk contact.

Ik stelde voor, dat Ann zou proberen om Jill positieve aandacht te geven, waarbij lichamelijk contact vereist was. B.v. verstoppertje spelen met knuffelen en kietelen of paardje rijden op moeders rug.

Ik benadrukte het belang van lichamelijk contact, omdat het veel beter dan woorden, uiting geeft aan gevoelens van liefde en acceptatie.

Kinderen, die zo ontmoedigd zijn als Jill, hebben behoefte aan een intense communicatie van liefde, willen ze ooit weer een prettig en nuttig leven gaan leiden.

Hierbij bleek onder andere dat er sprake was van autisme en afasie. Voor het leren kennen van zijn omgeving en vooral van de mensen daarin, bleek Wim het meer te moeten hebben van zijn verstandelijke nieuwsgierigheid dan van zijn gevoelsmatige herkenning. Wim werd geplaatst op een school voor speciaal onderwijs. Hij had een periode van ongeveer 6 weken nodig om daar te wennen. In die periode protesteerde hij luidkeels tegen alles wat hem niet aanstond; hij verwenste zijn juf: "Alle juffen moeten dood". Een consequente aanpak van zijn juf heeft er veel toe bijgedragen dat Wim zich geleidelijk aan beter kon gaan aanpassen aan het schoolleven. De regels bleken niet alleen voor hem te gelden, maar ook voor de andere kinderen. Thuis waren er in die periode grote problemen. Wim bood hardnekkig weerstand tegen de huisregels, liep onder het eten van tafel, hield hele scheldpartijen tegen zijn ouders en met name tegen zijn vader, die hij het kwalijk nam dat deze hem 's morgens wakte, dat er geen sneeuw meer buiten lag, of omdat vader niet onmiddellijk Wim's "bevelen" opvolgde. Volgens de onderzoekend psycholoog werd dit verschil in gedrag thuis en op school veroorzaakt door het feit dat de school situatie sterk gestructureerd was en de benadering van de ouders aanvankelijk niet zeer consequent was.

Intellectueel bleek er een goede ontwikkeling op gang te komen; zijn prestaties op school waren goed. In overleg tussen de ouders en de Noordelijke Stichting Autisme is toen besloten om te zien naar een kleine school voor gewoon onderwijs waar Wim zou kunnen worden opgevangen.

Na een aantal scholen te hebben bezocht, kozen de ouders voor de school in het dorp Wijtgaard, een dorp behorend bij de gemeente Leeuwarden.

De school werkt vanuit een opvoedings- en onderwijsconcept dat voornamelijk is gebaseerd op de Individual Psychologie van Alfred Adler. Het systeem is ontwikkeld door Dr. Raymond J. Corsini, een oud-student van Rudolf Dreikurs. Een aantal scholen in de Verenigde Staten van Amerika, Canada en Israël werkt volgens dit concept.

De Teake Jan Roordaskoalle in Wijtgaard is de eerste school in Europa waar men de school "from top to bottom" volgens dit concept heeft veranderd. Dit werd mogelijk gemaakt doordat het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen gedurende 6 jaar faciliteiten verleende waardoor de school, in het kader van de zgn. ontwikkelingsprojecten basisonderwijs, kon experimenteren. Niet alleen de ouders, maar ook Wim koos voor deze school!

Afgesproken werd, dat men van beide kanten het eens zou proberen in de periode van mei tot Kerstmis.

De eerste weken waren moeilijk; Wim kon niet delen met anderen; alle aandacht moest op hem gericht zijn. Ook de kinderen moesten aan Wim en zijn gedrag wennen. In alle klassen werden ter voorbereiding klassevergaderingen (volgens Adleriaans model) gehouden. De kinderen boden Wim hulp. Hij dacht aanvankelijk dat ze hem dan pestten. Uiteindelijk bleek het eerste schooljaar voor Wim en voor de school niet eenvoudig te zijn. Met Wim werden duidelijke afspraken gemaakt. Deze afspraken werden genoteerd en door beide "partijen" ondertekend. Een voorbeeld: Wm komt niet binnen als de bel gaat. De afspraak was: "Wat vind jij dat moet gebeuren als jij niet binnen komt als de bel gaat?" Wim vond dat hij dan zou moeten schrijven, want daar had hij een hekel aan omdat het hem moeite kostte. Het bleek echter nooit nodig te zijn hem aan deze afspraak te houden - hij kwam na het maken van die afspraak gewoon met de andere kinderen binnen als de bel ging.

Na het eerste jaar op zijn nieuwe school ging het heel goed. Problematisch waren nog dingen die in groepsverband gebeurden, zoals groepsopdrachten. Was een kind aan het lezen dan stoorde Wim, of hij ging onder de tafel zitten, of schreeuwde om aandacht te krijgen.

Het lezen ging goed. Wim bleek over een goede intelligentie te beschikken. Als hij tekende wilde hij aanvankelijk niet met kleuren werken. Dit is nu geen probleem meer. Zijn sociaal functioneren blijft nog moeilijk. Het liefst is hij alleen. Toch vraagt hij tussen de middag (Wim eet zijn middagboterham op school, omdat hij in de stad woont) kinderen om samen te spelen.

Eerst bespraken we wat het juiste tijdstip was om aandacht aan Jill te besteden. Ik zei, dat als zij aandacht aan Jill besteedde wanneer J I L L erom vroeg, zij het (wan)gedrag zou versterken.

Omdat Ann psychologie studeerde begreep ze dat ik de grondbeginselen van conditioneren d.m.v. handelen met haar besprak. Na enig gepraat begreep Ann, dat zelfs standjes het gedrag alleen maar zouden beïnvloeden: negatieve aandacht is óók aandacht!

Mijn tweede aanbeveling had ik geleend van de theorie: "handelend conditioneren" d.m.v. vorming. Ik gaf Ann de raad om uit te kijken naar elke vorm van "geen aandacht" vragend gedrag van Jill en dat te versterken door positieve betrokkenheid. (een definitie van positieve betrokkenheid volgt) Vervolgens moest Ann elke gedraguiting die op zelfstandigheid duidde stimuleren (b.v. van haar schoot af gaan, zonder dat dit gevraagd werd). Geleidelijk zou ze alleen maar gedrag dat op onafhankelijkheid duidde stimuleren (b.v. zelf spelen, of met een vriendinnetje spelen). Ik vertelde dat deze vorming het kind zou leren, dat het iets speciaals kan zijn zonder hulpeloos te zijn. Het kind zou ook leren, dat onafhankelijk gedrag leuker kan zijn.

Ik stelde voor, dat Ann zou proberen om Jill na elke maaltijd 15 à 30 minuten aandacht te geven. Een kind van 3½ jaar kan geen klok kijken, maar de ingebouwde klok die haar vertelt wanneer de volgende maaltijd er aankomt zou haar voldoende houvast geven bij het bepalen van het volgende "aandacht moment".

Terwijl Ann en ik aan het bespreken waren, wanneer de moeder aandacht aan Jill zou moeten besteden, deed Jill alsof ze met de "monsterbus" speelde. Ik wist zeker, dat ze ook ons gesprek met aandacht volgde. Ik zei tegen Jill: "Je vindt het waarschijnlijk niet leuk, dat we hierover praten". Uit haar reactie bleek, dat ik gelijk had. Ik ging door met aan Jill uit te leggen, dat ze zich de komende dagen misschien niet zo gelukkig zou voelen, maar dat het spoedig beter zou gaan en dat ze waarschijnlijk gelukkiger zou worden.

De vraag luidde: "Is het misschien zo, dat jij je alleen maar belangrijk vindt, als anderen voor je zorgen?" Jill deed alsof ze niet luisterde. Maar haar ogen en haar gezicht verraadden een duidelijke positieve reactie. Klaarblijkelijk was tonen van onvermogen het doel van Jill. Ik zei tegen Jill: "Het lijkt wel of jij denkt dat je alleen maar iets bijzonders kunt zijn, door je aan je moeder vast te klemmen. (weer zeiden ogen en gelaat, dat het duidelijk was). Maar dat is niet waar, het maakt jou en je moeder alleen maar vaak verdrietig.

Terwijl ik sprak, begon Jill oogcontact met me te zoeken. Omdat ik het kind hielp de diepere oorzaken van haar gedrag te begrijpen, leek het alsof haar respect voor mij toenam. Daardoor werd ze gemotiveerd om positief aan de therapie mee te werken. Ik zei tegen haar, dat ik haar kon helpen om een manier te vinden om iets speciaals te zijn die veel leuker waren. Ik schudde met de "monsterbus" en ze kwam naar me toe. Maar deze keer zat ze bij mij op schoot met de bus te spelen.

Tegen het einde van het gesprek legde ik Ann de procedure uit die haar zou kunnen helpen haar relatie met Jill te verbeteren. De procedure werd: "Het wanneer en hoe ouder/kind aandacht schema". Ik liet haar het volgende model zien.

OUDER / KIND AANDACHT

<u>Wanneer</u>	<u>Hoe</u>
1) Wanneer het kind géén aandacht vraagt	1) D.m.v. "aktieve" ouder/kind aandacht
2) Wanneer het kind géén aandacht verwacht	2) Door bemoedigen
3) Op een vast tijdstip elke dag	3) D.m.v. democratische ouder/kind relaties; d.w.z. natuurlijke- en logische gevolgen.

Qua gedrag is hij niet echt opvallend meer. Bij klas-severgaderingen werkt hij goed mee en heeft zelf ook inbreng. Wel brengt hij vaak in dat andere kinderen kwaad over hem spreken. Zijn klasgenootjes zijn uiterst hulpvaardig voor Wim. Hij kan goed feestjes organiseren en kan dan goed met een ander samenwerken. Op zijn verjaardagsfeestjes nodigt hij kinderen uit. Vroeger ging hij tijdens zijn verjaardagsfeestjes thuis op zolder zitten en zijn moeder vermaakte dan de verjaardagsvisite.

Wim is terecht gekomen in een school die werkt volgens de filosofie en psychologie van Alfred Adler, Rudolf Dreikurs en Raymond Corsini. De school benadert de kinderen als gelijkwaardig. Men probeert het verantwoordelijkheidsgevoel, het respect (voor anderen en voor zichzelf) en de vindingsrijkheid te ontwikkelen. Is dit doel bereikt, dan zullen deze drie leiden tot een goed ontwikkeld gemeenschapsgevoel.

Een democratisch schoolklimaat, waarin men met optimisme de opvoeding en het onderwijs van kinderen ter hand neemt. Een schoolklimaat dat er toe leidt dat werkelijk de "zorgbreedte" van de school wordt vergroot. Dat geloof in opvoeding en onderwijs geen illusie hoeft te zijn, moge tot slot blijken uit het volgende:

Kort voor de zomervakantie boog Wim zich over het werk van een klasgenoot en constateerde dat dit niet foutloos was. Hij begon te lachen en riep luid: "Dat heb je fout! Dat heb je fout!".

Zijn klasgenootje was daar uiteraard verdrietig over. Tijdens de lunchpauze -Wim eet zijn boterhammen altijd op in de personeelskamer, samen met de overblijvende leerkrachten- bleek het hem dwars te zitten, dat hij zijn klasgenootje kennelijk had gekwetst. Hij zat er mee, vertelde dat dit zijn bedoeling niet was geweest en wat de juffen en meesters nu vonden dat hij zou kunnen doen. Tijdens het gesprek dat ontstond, werd het Wim duidelijk, wat hij zou kunnen zeggen tegen zijn klasgenootje als de school 's middags weer begon. Het pijnlijke probleem werd door hem opgelost.

NIEUWE BOEKEN EN BROCHURE'S:

Afgelopen najaar is op verzoek van de S.T.I.P. het boek PRAKTISCH OUDERSCHAP van G. Painter/R. Corsini verschenen. Ger van Eldert heeft het boek voor ons (op voortreffelijke wijze) uit het Engels vertaald en het werd uitgegeven bij Ad. Donker te Rotterdam. Het boek kost f 35,- en het is dat bedrag dubbel en dwars waard. Voor degenen die een groep willen gaan starten met het boek is het leuk te weten, dat Ad. Donker bij afname van 10 stuks of meer ineens een flinke korting geeft.

Verder heeft de S.T.I.P. een tweetal werkjes bij de drukker liggen. Als u dit tijdschrift ontvangt, zullen ze waarschijnlijk al wel bij het sekretariaat verkrijgbaar zijn.

- 1) Het kleine groene boekje met de uitspraken van Rudolf Dreikurs wordt herdrukt. De prijs wordt f 2,50 per exemplaar.
- 2) Het andere standpunt. Theo en Toni Schoenaker zijn de auteurs van dit werk(je). Een prettig leesbaar boekje in A4 formaat met duidelijke voorbeelden over alle I.P. grondbeginselen en hoe deze in de eigen situatie te herkennen, te aanvaarden en eventueel te veranderen zijn. Bemoediging en zelfbemoediging evenals het maken van een duidelijk, overzichtelijk plan bewijzen de lezer goede diensten. Het gaat f 7,50 kosten en is zeer aan te bevelen voor diegenen die nog weinig van de I.P. weten en voor allen, die een gespreksgroep met elkaar willen gaan beginnen. Natuurlijk is het ook zeer de moeite waard om gewoon je eigen kennis nog eens op te frissen.

Door een schenking van de N.W.I.P. beschikt de S.T.I.P. thans over een flink aantal (Individual) psychologische boeken. Ze staan in de bibliotheek van de sekretaresse en zijn op verzoek te lenen. Even een telefoontje is voldoende om hierover van alles aan de weet te komen.

Ik gaf haar de bus. Ze pakte de bus en ging terug naar haar plaats bij haar moeder. Toen Jill de bus opendeed en de tennisbal zag kwam er een brede glimlach op haar gezicht. De bal viel uit de bus en ze rende er achteraan, stopte hem in de bus en deed de deksel er weer op. Nu maakte ze haar eigen monster geluidjes en lachte.

Ik eindigde het 1e gesprek met tegen de moeder te zeggen dat ik het leuk had gevonden met haar en haar kind kennis te maken. Ik vertelde haar, dat ik dacht dat ik haar met haar relatie met Jill zou kunnen helpen, maar dat daar een paar maanden hard werken van haar kant voor nodig waren.

Toen we eenmaal besloten hadden, samen in zee te gaan, besloot ik het gesprek met aan Ann te vragen een paar hoofdstukken van "Kinderen dagen ons uit" te lezen, die als titel hadden : de vier doelen van gedrag, bemoediging en de gezinssamenstelling.

Het 2e gesprek:

Een week later kwamen Jill en Ann voor het 2e gesprek. Ann vertelde onmiddellijk dat ze Kinderen dagen ons uit zeer goed te lezen vond, in het bijzonder de hoofdstukken met als onderwerp de "vier doelen" van wangedrag en het hoofdstuk bemoediging.

Om Ann te helpen bij het vaststellen welk doel Jill voor ogen had, vroeg ik haar wat ze voelde als Jill zich zo aan haar vastklampte. Ze zei, dat ze vaak niet wist wat ze eraan moest doen. Ze voelde zich in een hopeloze situatie beland.

Uit de reactie van de moeder leidden wij af, dat het doel van Jill was: het tonen van onvermogen.

Ik controleerde of deze veronderstelling juist was, door met Jill te praten. Eerst trok ik haar aandacht met m'n monsterbus. Ik zei tegen Jill, dat ze ermee mocht spelen nadat ik haar een vraag had gesteld.

De arts merkte op, dat Jill psychische problemen had en raadde de moeder aan met Jill naar een psychiater te gaan. Ik ben er bijna zeker van, dat een psychiatrisch onderzoek de diagnose "autistisch" (kontakt gestoord) of jeugd schizofrenie had opgeleverd.

Terwijl ik het gedrag van moeder en kind tijdens het half uur durend gesprek observeerde, kon ik mij haar verhaal in m'n gedachten voorstellen. Jill wilde persé bij moeder op schoot zitten.

Als de moeder het kind neerzette, begon het te huilen en hing aan moeders rok. De moeder gaf Jill een standje maar gaf tenslotte toe en nam Jill weer op schoot. Ik begon te geloven, dat het kind inderdaad de hele dag aan haar moeder vastgeklit zat. Ik vroeg me af hoe de moeder dit 3½ jaar had kunnen volhouden, zonder helemaal gek te worden. Ik zelf zou zulke eisen van een kind niet kunnen verdragen.

Nadat ik me in de toestand van de moeder verplaatst had, probeerde ik het vertrouwen van het kind te winnen. Ik deed een beroep op de nieuwsgierigheid van het kind met het spelletje "Wat zit er in het tennisballenbusje?" Dit spelletje heeft me nog nooit in de steek gelaten als ik een kind naar me toe wilde halen. Alles wat je nodig hebt is een tennisballenbusje met een deksel en een tennisbal.

Eerst schud ik langzaam met de bus en dan steeds harder. Onder het schudden houd ik de bus tegen mijn oor en zeg zoiets als: "Wat zou hier toch inzitten?" en dan houd ik het kind de bus voor en zeg: "Kan jij dat vreemde geluid ook horen?" Als ik de aandacht van het kind getrokken heb, vertel ik een verhaaltje dat het kind aanspreekt. B.V. Ik denk dat er een monster inzit, een monster dat probeert om eruit te komen. Oh nee, wat moet er van ons terecht komen,..... Ik vraag me af hoe hij eruit ziet enz. enz..... Tenslotte dreef Jills nieuwsgierigheid haar naar de bus die ik vasthield.

HET I C A S S I:

Het kwam al eerder ter sprake. Van 19 juli - 1 augustus 1987 vindt in het LEEUWENHORST CONGRES CENTRUM te Noordwijkerhout het 20e Rudolf Dreikurs Fortbildungsseminar plaats (ofwel het Icassi).

U krijgt daar een aparte folder over thuisgestuurd. Wij willen er uitdrukkelijk op wijzen, dat de blokken I en IV in het programma voor iedereen G R A T I S toegankelijk zijn. U hoeft zich daarvoor niet apart aan te melden. Mocht u vragen hebben of meer folders nodig hebben, belt u dan het sekretariaat. Zij vervult voor Nederland een coördinerende functie.

VERSPREIDING VAN DE FOLDER WORDT OP HOGE PRIJS GESTELD!!

WIE HELPT WIE HELPT WIE HELPT WIE HELPT HELPHelp

Als u de binnenkant van dit tijdschrift openslaat ziet u daar de samenstelling van het huidige bestuur staan. En zo op het eerste gezicht ziet dat er dan helemaal niet zo slecht uit. Maar helaas. Schijn bedriegt..... Adrie v.d. Horst wil zich (eigenlijk al heel lang) terugtrekken en Theo Schoenaker zit natuurlijk ver van huis. Solveig heeft momenteel ook even iets anders "om aan te pakken". Kortom, eigenlijk doet het sekretariaat al het werk. Om maar wat te noemen:

- de administratie; mensen, scholen, groepen die bellen van informatie materiaal voorzien en/of doorverwijzen
- de boeken verkoop (samen met Marian Leben in Utrecht)
- zorgen dat artikelen vertaald worden
- zorgen voor copy voor het tijdschrift
- het tijdschrift uittypen
- uitgevers af gaan om boeken te laten uitgeven
- organiseren van allerlei activiteiten; momenteel hoofdzakelijk omtrent het ICASSI
- enz. enz.

Gelukkig springt de penningmeester de laatste tijd wat bij. Maar dat is nog lang niet genoeg. Het is echt een enorme "klus".

Als u na bovenstaande gelezen te hebben nu denkt, "dat is toch eigenlijk te gek..." grijp dan nu de telefoon. Als u dat niet doet, weet ik uit ervaring dat er niets meer van komt. En dat is héél jammer. Want vele handen maken licht werk en geeft veel meer voldoening. Ook al denkt u, dat "uw steentje " maar heel klein is, belt u dan toch maar.
WE ZITTEN OM UW HULP TE SPRINGEN!!!

U kunt de S.T.I.P. om advies en hulp vragen, als u:

- een (gespreks) groep wilt starten
- een lezing zou willen organiseren
- een ouderavond zou willen invullen
- informatie over boeken en brochure's wilt
- begeleiding zoekt voor een groep
- boeken wilt lenen
- persoonlijke vragen heeft
- e.d.

Stel u voor, dat u hoort dat er op de basisschool waar uw kind(eren) op zit(ten) een ouderavond gegeven gaat worden. De leerkrachten weten nog niet goed welk thema ze voor die avond moeten kiezen. Het moet "natuurlijk" wel met kinderen te maken hebben. Dan is dat een leuke gelegenheid om te kijken of ze het zien zitten, dat er iemand een praatje komt houden over de vier doelen, of logische en natuurlijke gevolgen, of..... vult u zelf maar in. In dat geval neemt u dan even contact met het sekretariaat op en wij kijken of en wat we daar aan kunnen doen.

Of u heeft het boek Praktisch Ouderschap in handen gekregen. Bent enthousiast (al is het even wennen na Kinderen dagen ons uit...), maar u weet niet goed wat u daar nou mee aan moet. Of u heeft het boek uitgeleend en inmiddels een paar mensen weten te interesseren voor de ideeën uit het boek. Maar zélf een groep beginnen? Nee, dat is nog net wat te veel. Ook dan kan het sekretariaat u helpen. Dat zijn zomaar wat ideeën. Er zijn wellicht meer mogelijkheden dan u zo zou denken. Schroom dus niet, we zijn ervoor.

WANNEER EN HOE DIENEN OUDERS AANDACHT AAN HUN KINDEREN TE GEVEN:

-----
oorspronkelijke titel:

The when and how of
parental Involvement;
Turning around Inadequacy.

Michael S. Nystal.

Voor de STIP vertaald door: Fred Ho Sam Sooi.

In dit artikel een verslag van een eenvoudige ouder-kind begeleiding volgens het Adleriaanse model. Het model wordt uitgewerkt aan de hand van een praktijk voorbeeld van de behandeling van een moeder en haar dochten van 3½ jaar.

Het 1e gesprek:

Ann, een alleenstaande moeder van 34 jaar oud, vond dat er iets mis was met haar relatie met haar jongste kind Jill van 3½ jaar.

Jill had twee oudere broers: John van 7 en Mark van 6 en haar moeder verwachtte de volgende baby over 3 maanden.

Ann was een studente van mij en vroeg mij om hulp voor haar dochter Jill. Ik stelde voor, dat Ann haar dochter zou meebrengen voor het 1e gesprek.

Tijdens het 1e gesprek vertelde de moeder dat Jill vanaf de geboorte steeds in nauw lichamelijk contact met haar wilde zijn. Als de moeder probeerde om het kind alleen te laten, (zelfs voor maar heel even), dan begon het te janken als een beest.

De moeder maakte zich ook bezorgd om haar spraakontwikkeling. Ann zei, dat Jill bijna nooit sprak en als ze sprak, dan zei ze slechts vier à vijf woorden. Ann vroeg zich af of Jill gewoon naar de basisschool zou kunnen als ze 5 jaar zou zijn. (in Australië begint de basisschool met 5 jaar).

De moeder zei, dat het kind onlangs door een kinderarts onderzocht was en dat zij volkomen gezond was.